

Enorm leuk boek, geweldig verhaal! – **Paul de Leeuw**

Een nieuw wijntalent is geboren! Tussen al die heerlijke reisbelevissen staat veel leerzame wijninformatie. Een must-read voor iedere avontuurlijke wijngek! – **Ellen Dekkers, Delicious**

En een avontuur dat is het! Een heerlijk boek dat je meesleurt achter op zijn motor, of als medepassagier in de trein, je ruikt en visualiseert de omgeving, waardoor je jezelf bijna midden in het avontuur waant... Een grote rol in het boek speelt de humor. Echt lachen ... daardoor ook erg toegankelijk, voor zowel mannen als vrouwen... – **Smulweb**

Huib Edixhoven doet verslag van belevenissen in Nederland en ervaringen elders, sommige behoorlijk extreem. Tot diep in Azië en Zuid-Amerika toe. Hij doet dat met verve, terwijl de humor niet ontbreekt. Tussen de energiek geschreven impressies staan informerende items over allerlei wijnaspecten... – **Hubrecht Duijker**

Mooie verhalen over barre tochten, maar *Dom Pérignon in een rugzak* is ook een boek over de meer figuurlijke reis van Edixhoven, tot de wijnkenner die hij nu is – met ontroerende hoofdstukken over zijn opa en diens wijnkelder. – **JFK**

Wat een origineel boek, ik heb af en toe echt hardop gelachen om alle gekke dingen die Huib Edixhoven in zijn leven heeft meegemaakt... Leuke weetjes, handig wijnnaslagwerk en vooral heel ontspannend. – **Recensies.nl**

Huib Edixhoven is hét jonge talent in de wijnwereld. – **Glossy**

Als je dit boek leest, dan denk je ‘jaloersmakend, een man van de wereld die uiteindelijk voor zijn passie kiest’.
– **Paul van Liempt, BNR Radio**

Het boek *Dom Pérignon in een rugzak* is een aanrader, niet alleen voor wijnliefhebbers, maar juist ook voor degenen die dat niet zijn. – **Libelle**

Dom Pérignon in een rugzak is alles behalve een theoretisch wijnboek: terwijl je leert over decanteren, spijscombinaties en druiven, hangt Edixhoven aan de buitenkant van een trein, wordt hij aangerand in een Boliviaanse bus, scheldt hij onbedoeld zijn Argentijnse medewerkers uit en trekt hij per motor door Chili. – **La Chispa**

Voor meer informatie:
www.huibedixhoven.nl

HUIB EDIXHOVEN

Dom Pérignon in een rugzak

Uitgeverij Carrera, Amsterdam 2011

Voor mijn Eefie!

Eerste druk november 2010
Tweede druk december 2010
Derde druk juli 2011

© 2010 Huib Edixhoven
© 2010 Uitgeverij Carrera, Amsterdam
Omslagontwerp Riesenkind
Typografie Mat-Zet bv, Soest

ISBN 978 90 488 0764 2
NUR 508

www.uitgeverijcarrera.nl

Carrera is een imprint van Dutch Media Uitgevers bv.

Inhoud

Proloog	9
Huftercratie, een Bullet & een hongerige olifant	13
Oma's zwezerik, oesters en mayonaise & opa's wijnkelder	27
Voodoo, koffiemelk, pinotage & the devil's excrement	39
Groesbeekse wijn, kattenkwaad & het Proust effect	57
Het Krijt, Toetanchamon & Amsterdam wereldwijnstad	71
Oswald's smaakorgasme, het enigma Bourgogne & Kurt Cobain	83
Zuivere alcohol, enfants terribles & een Russische nachttrein	99
Rullige Franse geitenkaas, een aanhangwagen & a Little Black Dress	107
Het grijze eendje, sappige pomodori & een Amerikaanse miljonair	125
Argentijnse bagger, steak & testikels in een bankschroef	143
Vinoteca Miguel, pata negra & Hemingway	173
Het houten kistje, een Mongoolse vrouwtjeskameel & Dom Pérignon	187
Een tunnelboorproject, Frau Günter & een natte veiling	233
Latex handschoenen, bokkende Lamborghini's & fucking merlot	247
Een laatste toast & een nieuw begin	261

Index

Champagne 1	16
Decanteren	31
Wijnkelder en wijn bewaren	36
Zuid Afrikaanse wijn, pinotage en chenin blanc	42
Rhône, châteauneuf-du-pape, hermitage & côte rôtie	51
Super Tuscan	64
Geur	67
Wijn maken	74
Nederlandse invloed op wijn	79
Bourgondische chardonnay en pinot noir	88
De classificatie van Bourgogne	90
De prijs van een Romanée Conti	93
Terroir	95
Wodka	99
Sancerre & pouilly fumé versus marlborough	110
Appellation d'Origine Contrôlée = AOC	113
Tannines in wijn	116
Het begrip château en de grand cru classificatie van 1855	118
Cabernet sauvignon, merlot en andere Bordeaux-druiven	121
Grüner veltliner en het schandaal	127
Barolo, barbaresco en nebbiolo	133

Zuid Italiaanse wijn	136
Argentijnse wijn	150
Het merlot-mysterie	156
Biologische en biodynamische wijn	158
Boliviaanse wijn	163
Wijn en eten	175
Tempranillo & Rioja	183
Zoete wijn	192
Tokaji	197
Kurk en verkurkt	204
Vergisting en de smaken in wijn	214
Chinese wijn	220
Champagne II	224
Het wijnglas en de temperatuur van de wijn	229
Bier versus wijn	236
Liebfraumilch	239
Duitse riesling	241
Moezel – Saar – Ruwer	244
Napa Valley	252
Prijs versus kwaliteit	256

Proloog

Het allereerste begin

Zaterdag, 19 mei 1973. Een afgrijselijke gebeurtenis van bijbelse proporties: anders dan dat kan ik het niet omschrijven. Het zal een uur of twee, hooguit drie, hebben geduurd, maar voor mijn gevoel kwam er geen einde aan. Nog steeds lig ik te rillen. Ik voel me slap en beduusd en steeds weer speelt de rollercoaster van zojuist zich op mijn netvlies af.

Wat begint als een zachte, maar opdringerige druk wordt in korte tijd een duivelse, stuipende beweging. Is het een olifant met wiegende salsaeheupen die op me zit? Het lijkt alsof ik word vermord. Dan, in een allesomvattende peristaltische beweging, word ik weggevoerd van de plek waar ik zo van ben gaan houden. Mijn hoofd wordt verpletterd als tussen de platen van een hydraulische pers en wanneer mijn hersenen op het punt staan te imploderen, word ik opeens gelanceerd in een hels verlichte vrije ruimte. Nog voor ik wijs kan worden uit alle nieuwe prikkels zie ik een reusachtige hand recht op mij af snellen. Het volgende moment hang ik ondersteboven. De enorme hand is van een heuse reus in een witte jas. Hij heeft mijn beide benen in één hand en houdt me hoog in de lucht. Ik ben verworpen tot een jachttrofee. Afgrijselijk bang houd ik mijn adem in voor wat gaat komen. Dan volgt

een bijtende klap op mijn billen en tranen schieten uit mijn ogen. Ik bijt op mijn lippen, maar de twee klappen die volgen breken mijn weerstand en ik begin te huilen. Het slaan houdt op en ik word overgedragen aan een andere reus, ook weer zo'n engerd. Hij heeft haar onder zijn neus, en ook onder zijn kin. Maar het bizarre is dat ik ook in zijn ogen totale angst herken. De baard neemt mij in zijn gigantische trillende handen, zweet loopt over zijn voorhoofd en zijn ogen puilen uit zijn schedel. 'Hallo kleintje,' zegt hij met een vervormde stem. Wat wil dit wezen van mij? Zijn blik beangstigt me. Het is alsof hij mij denkt te bezitten! Nu houdt hij me met gestrekte armen ver voor zich uit en loopt naar een bed waarin een vrouw ligt. Ze ziet er vermoeid uit, maar ook vriendelijk en aardig. Ik word in haar armen gelegd.

Nu, een aantal uur later, weet ik dat ik zojuist ben geboren. Ik weet ook dat de trillende harige man mijn vader is en de vriendelijke vrouw mijn moeder. Om eerlijk te zijn vind ik ze allebei stiekem best leuk. Veel rust is me echter niet gegund, want daar zwaait de deur van de kamer open en er komen meer mensen naar binnen. Mijn ouders verwelkomen ze hartelijk. Het blijken de ouders van mijn moeder te zijn. Die zien er alwéér heel anders uit. Ze hebben grijs haar en hun gezichten hebben rimpels. Hoe zouden hún ouders er dan weer uitzien? denk ik nog. Tijd om hier verder over na te denken krijg ik niet, want mijn klaarblikelijke grootmoeder pakt me stevig vast, houdt mij met bijna gestrekte armen recht voor haar gezicht en inspecteert me kritisch van alle kanten. Godzijdank lijk ik te bevallen, want ze grijnst en geeft mij terug aan mijn moeder. Met een groots gebaar doet ze vervolgens een graai in haar tas. Er komt een fles uit de tas tevoorschijn en mijn grootmoeder zegt met een gulle lach: 'Champagne!'

'Ah!' roept mijn vader iets te verheugd. 'Dat is precies waar ik aan toe ben!'

PROLOOG

Mijn grootvader krijgt de fles aangereikt en geroutineerd maakt hij hem open. Even vloeit alle aandacht in de kamer weg van mij en staart iedereen gebiologeerd naar de zware fles in zijn handen. Na enig gewrik komt de kurk dreigend langzaam omhoog. Een enorme knal en een door de kamer stuiterende kurk worden gevolgd door gejuich en schuimende glazen worden ingeschonken. Hoog in de lucht wordt geklonken en vrolijkheid en opluchting zijn troef. Mijn grootmoeder draait zich nu weer richting mij, met een speels ondeugend lachje om haar lippen. Zij dipt haar vinger diep in het glas champagne en steekt deze vervolgens even diep in mijn mond. Ik hoor de man in de witte jas nog roepen: 'Maar mevrouw! Wat doet u nu?'

Te laat, dit is absoluut goddelijk! Een freak is geboren.

Huffercratie, een Bullet & een hongerige olifant

– INDIA –

Vloekwoorden brakend stamp ik naar buiten.

‘Die kerel maakt me gek!’ roep ik naar Eef, terwijl ik het vodje, onze enige strohalm, op de grond werp. ‘Hoe kan dit land ooit functioneren? Ze willen helemaal niet helpen. Ze doen helemaal niets! Ze kunnen helemaal niets!’

Woest ijsbeer ik op en neer over het vieze trottoir in New Delhi. Dit is al de tweede dag dat Eef en ik van het kastje naar de muur worden gestuurd.

‘Ik heb bureaucratie meegemaakt in Laos, Cuba, Zuid-Amerika, donker Afrika, Amsterdam en God mag weten waar, maar dit slaat alles. Dit is geen bureaucratie, dit is huffercratie. Je kunt ze niet eens omkopen! Ze hebben gelijk, ze zijn gereïncarneerd en wel als het laagste van het laagste. Een strontvlieg kan nog meer. Ambtenaren van het Indiase rijk, laat me niet lachen. Geen wonder dat een koe hier heilig is... Wat een klereland!’

En zo raas ik door op het Indiase systeem.

Twee dagen zijn we nu al druk bezig de formaliteiten rond te krijgen om onze motor, een Royal Enfield Bullet 500, te kunnen uitvoeren naar Nederland. In de afgelopen maand, op reis door Noord-India, zijn we erg gehecht geraakt aan de betrouwbare, luid ploffende ‘Bullet’. Toen de verhuurder aangaf ervan af te

willen, hebben we het, achteraf betreurenswaardige, plan opgevat de machine te kopen. Wat een wespennest. Het vodje dat ik zojuist op de grond gooide, is het tijdelijke bewijs van eigenschap dat we nodig hebben om de molen in gang te zetten. Het kostte al een hele dag om dat ene kleine papiertje te bemachtigen. En dat was slechts stap één in een proces van zes, acht, of nog meer stappen. Zeker ben je hier in India nooit ergens van. In een gang langs vier ambtelijke instanties zijn we, telkens aan het eind van een ellenlange rij plaatsnemend, van hot naar her gestuurd.

‘This isn’t in my jurisdiction, please go to desk.....’ en daar gingen we weer.

De te volgen procedures verschillen als dag en nacht tussen instanties, en binnen die instanties weer per ambtenaar. Probeer je door te vragen, dan stuit je op een grootse onwilligheid. Met de lome desinteresse van een luiaard word je zonder focus aangestaard en weggewuifd. Uiteindelijk waan je je in een zuiver vacuüm. Machteloos en gefrustreerd overvalt je de neiging de boel aan gruzelementen te slaan. De huid van een olifant, het ego van een fruitvlieg en het geduld van een goudvis zijn minimumvoorwaarden om deel te kunnen nemen aan deze stoelendans.

Dat we het eerste papiertje hebben weten te bemachtigen, is niet eens omdat het systeem werkt. De dag ervóór ziet een hogere ambtenaar, een trotse Sikh met tulband, onze machteloosheid. Hij besluit te helpen en wenkt ons. Wij volgen zijn stramme pas naar een enorm kolonialistisch bureau. Niet alleen het imposante formaat detoneert met de bureaus van eerdere ambtenaren; op een oude typemachine en een enorme bakelieten telefoon na, is het bureau rustgevend leeg. Wat niet leeg is, zijn de muren achter de Sikh. Die zijn volgebouwd met oude houten kasten, die evenals het bureau stammen uit de tijd dat de Engelsen het hier voor het zeggen hadden. Erbovenop ligt een berg met vlaskoord samengebonden pakketten; als een meter dikke opengewerkte

grondlaag ligt het papier in een onafgebroken laag over de kasten langs de drie muren. Met stramme bruingerimpelde vingers draait de Sikh een formulier in de schrijfmachine en met een onregelmatige aanslag werkt de man zich door het document. Eenmaal ingevuld wordt het papier sierlijk uit de machine getrokken en zorgvuldig voorzien van een handtekening en een vijftal stemfels. Mijn vraag of we nog iets voor hem kunnen betekenen wordt direct weggewimpeld. Een welgemeend en krakend: 'I wish you good luck!' stemt ons gelukkig en optimistisch en met meerdere 'namasté's' – de Indiase groet – nemen we afscheid.

Eenmaal buiten bestudeer ik het formulier nog eens.

'Dit is volgens mij wat we moeten hebben,' zeg ik tegen Eef, 'maar ik denk dat de "h" van de typemachine kapot moet zijn geweest. Moet je kijken naar mijn naam.'

'Mr. uib Edix oven,' leest Eef. De missende 'h's' zijn met een blauwe pen ingevuld.

Maar dat was gisteren en de afgelopen zes uur hebben Indiase ambtenaren mijn bloed langzaam maar zeker weer aan de kook gebracht. Met hun blarentrekkende ongeïnteresseerdheid hebben ze mij naar het randje van waanzin gedrukt.

Eef, ondertussen de rust zelve, raapt het vod op dat ik op de grond wierp. Veilig stopt ze het weg.

'Huib, ik heb een idee.'

'Shoot!' zeg ik kortaf, niet gelovend in een oplossing.

'Op weg hiernaartoe reden we langs een chique wijnbar. Wat als we eens een goede fles wijn gaan drinken? Of beter nog, champagne! Dat hebben we na vier weken naanbrood, roti en curry's wel verdiend, toch?'

Dit is mijn Eef, die mijn meest gevoelige snaar bespeelt. Ik weet dat als we nu opgeven de Royal Enfield in India blijft. Maar ja, een fles champagne...

'Dan hebben we dus anderhalve dag verspeeld?' zeg ik wrokkig.

‘Ja, maar ik denk dat de vraag eerder is: hoeveel méér dagen wil je hier nog aan verspelen?’

Daar zit natuurlijk een kern van waarheid in. Ik ben met name zo giftig omdat de situatie zo hopeloos is. Ik hou niet van opgeven, maar het stroperige Indiase systeem is een tegenstander van formaat en ik zie geen mogelijkheid dit even snel op te lossen.

‘Dan betaal je iets meer en koop je een Bullet in Nederland. Dat kan toch ook? Het is zonde om deze laatste dagen onze tanden kapot te bijten op de bureaucratie van India.’

‘Champagne zei je?’

‘Champagne, een fles!’

Vermurwd hap ik toe.

Champagne I

Champagne is de ultieme bubbelwijn, Krug is de ultieme champagne en Clos d’Ambonnay is de ultieme Krug. Voor deze laatste tel je al gauw vijftienghonderd (2500!) euro neer, en dat is natuurlijk kolder. Tenminste, als je waar voor je geld zoekt, want zoek je puur exclusiviteit dan is deze wijn – die op een postzegel van 0,685 hectare wordt verbouwd – natuurlijk geen slechte keus. Maar ook de 150 euro die voor een ‘gewone’ fles Krug moet worden neergeteld is voor de meeste mensen een reden om even verder te kijken. En niet onterecht, want er is zo veel lekkers te vinden in de Champagne.

Champagne is een mix van verregaande decadentie enerzijds en bijzonder hoge kwaliteit anderzijds. In deze noordelijke regio van Frankrijk, die niet veel meer dan 100 kilometer onder de grens met België ligt, is het eigenlijk te koud en te regenachtig voor de productie van kwaliteitswijn. Maar champagne is dan ook geen gewone wijn. Sterker, het is een totaal afwijkende wijn, waarin niet de sma-

ken van de druif de hoofdrol spelen, maar de smaken van een tweede vergisting, die plaatsvindt op de fles. Eigenlijk zeg ik het nu nog verkeerd, want het is pas ná deze vergisting dat de unieke smaken worden gevormd. Maar hierover later meer (zie Champagne II, p. 224).

Champagne is een knetterend controversiële wijn. Controversieel vanwege zijn vele paradoxen en omdat geen enkele andere regio zulke hoge prijzen voor zijn wijn kan vragen. Er is dan ook geen enkele andere regio die ook maar in de buurt komt van de consistentie en kwaliteit van champagne. Natuurlijk is er de uitzondering die de regel bevestigt maar die zijn schaars en zeker ook niet goedkoop. Voorlopig moeten we dus onze beurs trekken als we kwaliteitsbubbels willen. ‘Voorlopig’, zeg ik toch maar voorzichtig, want wie weet vindt iemand een superieur procédé uit.

Is er dan iets mis met prosecco? Nee, maar zet een prosecco naast een champagne en er blijft niet veel meer van over dan een laf rozenwatertje. Prosecco is een beetje als dat iets te makkelijke meisje met teveel goedkope parfum op die vrolijk langs huppelt, terwijl je met een mooie champagne je eigen Sophia Loren in huis haalt. In de zomer op een terrasje is een prosecco een prima optie, maar wil je je smaakpapillen eens echt verwennen, koop dan champagne.

De meeste champagne wordt in Nederland weggetikt op momenten dat er net zo goed cider in het glas zou kunnen zitten. Dit is natuurlijk frustrerend voor een champagnefreak. Een champagne op Oudjaar is natuurlijk leuk, maar de kans dat iemand het zal merken als er een redelijke cremant of cava in het glas zit valt te betwijfelen. Beter is het om de champagne nog een paar uurtjes te sparen en hem dan te drinken bij het ontbijt of bij de brunch. Er zijn weinig betere momenten om een fles champagne te laten knallen dan aan het ontbijt. Als je de wijn in ere houdt, kan ik overigens geen moment verzinnen waarop champagne níét kan. Net als Lily Bollinger. Op de vraag wanneer ze champagne dronk, antwoordde ze: ‘I only drink champagne when I’m happy, and when I’m sad. Sometimes I

drink it when I'm alone. When I have company, I consider it obligatory. I trifle with it if I am not hungry and drink it when I am. Otherwise I never touch it – unless I'm thirsty.'

Bijna vier weken hebben we op onze Bullet kriskras Noord-India doorkruist. Arme sloppenwijken tegenover decadente winkelstraten, de smoezelige stadskern van Agra versus een sprankelende witmarmeren Taj Mahal. Ongeletterd tegenover universitair geschoold, woestijn tegenover regenwoud en nucleaire technologie tegenover de ééncilinder-Bullet. Maar wat het meest opvalt, zijn de extremen in kleur en geur.

Grijze en grauwe tinten kenmerken steden, gebouwen, treinen, bomen in steden, riksha's en eigenlijk alles wat zich in de openlucht begeeft. Het griauw wordt gecompenseerd door de kleuren die de Indiërs dragen. Die zijn vaak zo giftig fel dat je je niet kunt voorstellen dat ze uit primaire kleuren zijn opgebouwd: blauw zo hard dat je er een mes op kan slijpen. Groen zo onnatuurlijk heftig dat het je een netvliesloslating bezorgt. Geel zo geel dat het een boterbloem een minderwaardigheidscomplex bezorgt.

De geuren in India zijn echter nóg een dimensie extremer. Land op een willekeurig vliegveld in India en je reukorgaan belandt in een dollemansrit. Nooit was ik me zo bewust van mijn neus als hier. In steden, op het platteland, 's nachts of overdag, na regen of na droogte, overal en altijd hangt er een onwaarschijnlijke verscheidenheid aan geuren. Mest, diesel, curry, wierook, zweet, kruidnagel, olie, kaneel, teer, chilipepers, urine, gedroogd fruit, bloemen, versgebakken brood, houtskool, kerosine, gember, sesam, patchouli, saffraan, olifant, rubber, open riool, kokos, kummel, knoflook, koriander en kameel. Passeer je een tandoor, de

overall gebruikte ovens van klei, dan zuig je je neus vol rijke zalige geuren. Rij je daarentegen langs een urinoir dan hou je angstvallig je adem in, wetend dat de geconcentreerde, penetrante lucht je misselijk zal maken tot op het bot.

Een beschilderde tovenaarskap met een mensenschedel op zijn hoofd gebonden. Op blote voeten door een tempel schuifelen waar duizenden ratten over de vloer krioelen. Een vierjarig jongetje dat ligt te slapen onder een boom, samen met een meterslange, vijftientwintig centimeter dikke python: het zijn ervaringen die je alleen in India op kan doen. Eef en ik hebben al heel wat gezien, maar met onze Bullet in India komen we op plaatsen waar we eerder niet van hadden kunnen dromen.

Wanneer we net na een korte heftige bui weer op de motor springen, is de hobbelige onverharde weg verworden tot een uitdaging van formaat. Met de zwaarbeladen Bullet glibberen we over het natte, kleiige wegdek. De vele gaten en putten zijn gevuld met regenwater. Ik kan niet inschatten hoe diep ze zijn, en moet ze dus ontwijken. Stapvoets slalom ik, met mijn voeten aan de grond, verder.

‘Als dat zo blijft wordt het nog een hele trip,’ zegt Eef achter me, ‘we moeten nog zeker veertig kilometer.’

Terwijl ik geconcentreerd de Bullet over de weg manoeuvreer doemt een rijzige gedaante voor ons op. Uit de bush is een olifant de weg opgestapt. Niet alleen neemt de kolos pontificaal plaats midden op de smalle weg, maar hij kijkt ons ook recht aan. Voorzichtig rem ik, en we komen op twintig meter afstand van het beest tot stilstand.

‘Huib! Er staat een olifant op de weg!’ hoor ik Eef geschrokken achter me.

‘Scherpzinnig van je, Sherlock,’ antwoord ik een beetje geïrriteerd.